

DAGSORDEN Handicaprådet 2022-2025 d. 11-06-2024

Mødedato Tirsdag d. 11. juni 2024 kl. 08:00

Mødested TEAMS-Møde

Mødedeltagere Thomas Kok, Marlene Harpsøe, Michael Mathiesen (Fravær), Jørgen Bodilsen (Fravær), Jacob Svendsen, Pernille Madsen, Katrine Kjørbo (Fravær), Bente Slott, Sune Lundberg, Niels Fiil Hildebrandt, Majken Christensen (Fravær), Harun Avdal, Doris Hansen

Indholdsfortegnelse

Høring: Valg til Seniorrådet som fremmødevalg.....	3
Høring: Implementering af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse vedr. madservice på plejehjem.....	9

Høring: Valg til Seniorrådet som fremmødevalg

Sagen afgøres i:

Byrådet 2022-2025

Indledning

Seniorrådet i Helsingør Kommune har igennem længere tid ønsket, at valg til Seniorråd foregår som fremmødevalg i stedet for digitalt og brev valg, som er den nuværende praksis. Seniorrådet anser et fremmødevalg som en betydelig opkvalificering af seniorrådsinstitutionen med en forventet større stemmedeltagelse og en større demokratisk legitimation.

Seniorrådet har på den baggrund sendt en ansøgning til Byrådet om afholdelse af fremmødevalg ved fremtidige valg til Seniorråd/Ældreråd.

Med denne sag skal Byrådet beslutte, om Seniorrådets ansøgning om fremmødevalg kan imødekommes.

Retsgrundlag

Lov om kommunale og regionale valg.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Vejledning om ældreråd.

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

1. Baggrund for Seniorrådets ansøgning

Seniorrådet behandlede på møde den 5. februar 2024 et punkt om afvikling af valg til Seniorrådet som fremmødevalg.

Seniorrådet er interesseret i større valgdeltagelse i forhold til Seniorrådsvalg. Rådets opfattelse er, at administrationen ikke ønsker fremmødevalg, da det er for dyrt. Der ønskes en orientering fra Jeppe Buhl Rasmussen angående fremmødevalg og mulighederne herfor. Jeppe orienterede om Vejledning nr. 9450 af 16. juni 2021 om afholdelse af kommunale og regionale valg tirsdag den 16. november 2021, afsnit 7.8.

Efter drøftelserne på mødet besluttede Seniorrådet, at rådet vil fremsende en henvendelse til Byrådet om rådets ønske om fremmødevalg. Pernille udarbejder et udkast til henvendelsen.

Seniorrådets ansøgning:

Seniorrådet har efterfølgende sendt en ansøgning til byrådet om, at valget kan afvikles som et fremmødevalg, hvor rådet har skrevet følgende baggrund for ansøgningen:

”Seniorrådet ønsker fremmødevalg – som de fleste andre kommuner har fundet

Løsninger på

Er Helsingør Kommune virkelig tilfreds med en stemmeprocent på 25,4? Sådan blev det nuværende Seniorråd valgt, og det synes vi ikke svarer til den store indsats, vi lægger i arbejdet med at bygge bro mellem kommunen og de ældste borgere på over 60 år – det er hver tredje.

Stemmeprocenten i Helsingør var i 2021 helt i bund i sammenligning med andre kommuner, og det bunder blandt andet i valgmetoden. De højeste stemmeprocenter var i kommuner med såkaldt fremmødevalg, hvor 60+-borgere kunne stemme til Seniorrådet samtidig med valget til byråd og regionsråd. Derfor er over halvdelen af landets kommuner nu gået over til fremmødevalg.

Ifølge Danske Ældreråd var de gennemsnitlige stemmeprocenter på landsplan i 2021:

Fremmødevalg i forbindelse med kommunevalget	63,8 %
Brevvalg	43,7 %
Digitalt valg	31,8 %
Helsingør havde både brevvalg og digitalt valg	25,04 %
Helsingørs stemmeprocent ved kommunevalget	68,57 %

Danske Ældreråd oplyser også, at 52 kommuner gennemførte fremmødevalg i 2021. Heraf 10 kommuner, som tidligere havde andre valgformer, og 5 kommuner, som ikke havde valg i 2017. Selv om digitale valg måske er fremtiden, taler tallene deres eget sprog. Tiden er ikke moden til det – og slet ikke de ældste.

Alligevel har administrationen hidtil vurderet, at det er for dyrt og for besværligt at gennemføre fremmødevalg til Seniorrådet. Vi mener omvendt, at ansvaret for at styrke de lovbestemte Seniorråds mandat og indsats er politisk.

Det nuværende Seniorråd har besøgt alle plejehjemmene og understøttet arbejdet med at åbne cafeerne for naboer og lokale foreninger, vi har medvirket aktivt til de nye borgerrettede kvalitetsstandarder, vi har kortlagt standarden af busforbindelser og offentlige toiletter, vi arbejder i dybden med ældres boligbehov, vi har holdt borgermøder og har diskuteret og afgivet over 100 høringssvar i stort og småt, og vi har formaliseret samarbejdet med ÆldreSagen og Faglige Seniorer for at indkredse de vigtigste fælles indsatser.

Fremmødevalg vil koste mere end den kvarte million, som Seniorrådet hensætter af sit budget ved en "tvungen opsparring" hen over valgperioden. Det viser det vedlagte overslag fra 2021. Men demokrati er ikke gratis, og vi synes ikke, at Helsingør kan være den lave stemmeprocent bekendt. Der er brug for at tage ja-hatten på og gå til sagen med et helt andet ambitionsniveau. I god tid inden næste valg bør der laves nye økonomiske beregninger af omkostningerne.

Netcompany har overtaget it-styringen fra KMD og kan allerede nu give et angiveligt lavere prisoverslag ud fra indbyggertallet. Det er blevet dyrere at udsende breve til de ikke-digitale borgere, så der vil være penge at spare ved en samlet valginformation. Valgkortene bliver

udsendt digitalt, men man vil også kunne bruge sit sundhedskort som valgkort på samme måde, som man ”tjekker ind” hos lægen og på apoteket,

De største udgifter til fremmødevalg er praktikken omkring afstemningen, som *så vidt muligt* skal foregå i et særskilt lokale med egne tilforordnede, der skal bespises og have diæter. Det er der 52 andre kommuner, der har fundet en løsning på, og Ældre Sagen og Faglige Seniorer bakker fuldt og helt op om denne henvendelse med et tilbud om at samle det nødvendige antal tilforordnede i medlemskredsen.”

Som bilag til ansøgningen er vedlagt ”andre Seniorråds erfaringer med fremmødevalg i 2021”. Bilaget er vedlagt denne sag som bilag.

Det er ikke muligt at anvende det hidtidige valgsystem fra KMD til afviklingen af valg i 2025, men Netcompany har oplyst, at de er i gang med at udvikle et nyt system.

2. Andre afstemninger samtidig med kommunal- og regionalvalget

I vejledningen om afholdelse af kommunale og regionale valg fremgår følgende af afsnit 7.8:

”Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der i forbindelse med valget skal afholdes en særlig lokal afstemning, f.eks. valg til ældrerådet. En forudsætning herfor er, at den lokale afstemning, herunder valg til ældrerådet, tilrettelægges på en sådan måde, at den lokale afstemning foregår tydeligt og klart adskilt fra kommunal og regionalvalget, herunder med særlige valgborde, stemmerum og stemmekasser og så vidt muligt i adskilte lokaler med særskilte adgangsveje til de pågældende stemmelokaler. Den lokale afstemning skal herudover tilrettelægges på en måde, så den ikke kan virke forstyrrende på vælgerens adgang til at stemme ved kommunal- og regionalvalget eller på gennemførelsen af valget i øvrigt, og sådan, at kommunal- og regionalvalget har første prioritet i forhold til den lokale afstemning.”

2.1. Praktik på valgstedet

Valghandlinger i Helsingør Kommune afvikles på 12 valgsteder. På nogle valgsteder er der ikke tilstødende lokaler, som egner sig til afstemninger, så det er ikke muligt på alle 12 valgsteder at afvikle en anden afstemning i særskilte lokaler. Et tilstødende lokale til afvikling af Seniorrådsvalg skal være tilgængeligt for handicappede og dårligt gående. Valgstederne Laden og Kvistgård Idrætsanlæg afvikles ikke i en kommunal ejendom.

På alle valgsteder vil det være forbundet med praktiske vanskeligheder at afvikle en anden afstemning samtidigt med kommunal- og regionalvalget, uanset om afviklingen sker i særskilt lokale eller i samme valglokale. Det betyder, at valg til Seniorrådet skal afvikles med egne valgborde og stemmebokse. Stemmeboksene skal indkøbes op til afviklingen, og efterfølgende skal der findes opbevaringsmulighed indtil næste valghandling. Kommunen råder ikke over ekstra valgbokse, som kan anvendes samtidigt med afviklingen af en ordinær valghandling.

Sker afviklingen i samme lokale, skal der være tydelig adskillelse, så vælgeren ikke risikerer at blive forvirret og dermed afgive sin stemme til en forkert valghandling, end det var vælgerens

intention.

Det kan derfor blive nødvendigt at ændre på den nuværende opstilling af det enkelte valgsted. Der er i forvejen en udfordring på flere valgsteder med manglende plads til optællingen, når der afvikles 2 valg samtidigt, hvilket er tilfældet ved kommunal- og regionalvalget.

2.2. Projektorganisering og administrative tilforordnede

Det er nødvendigt at have en egentlig projektorganisering eller som minimum en projektleder, som kan stå for organiseringen og herunder træffe beslutninger i de situationer og på de spørgsmål, som måtte opstå i løbet af valgdagen. Denne opgave bør varetages af en projektleder ansat i administrationen.

Kommunens valgansvarlige kan ikke påtage sig at stå for udpegning og oplæring samt organisering af de administrative, som vil skulle bistå med afviklingen af valg til Seniorrådet, hvis valget skal afvikles samme dag som kommunal- og regionalvalget. Kommunens valgansvarlige vil heller ikke kunne være til rådighed for andre opgaver på valgdagen, hvis valget afvikles samme dag.

Der skal være særskilt personale til at tage hånd om afviklingen af Seniorrådsvalget. I forslag til budget for 2021 er beskrevet, at der skal være både frivillige valgtilforordnede samt administrative ansatte tilforordnede på hvert valgsted. De administrative tilforordnede skal således udpeges blandt kommunens ansatte. Afholdes valghandlingen på en hverdag, skal de administrative tilforordnede bruge en arbejdsdag på at bistå hermed. Budgettet for 2021 tog udgangspunkt i 11 valgsteder. I mellemtiden er tilføjet endnu et valgsted i kommunen, så antallet i 2025 vil være 12 valgsteder.

Oplægget til budgettet indeholder således en udgift til 2 administrative tilforordnede pr. valgsted, dvs. 24 medarbejdere til 12 valgsteder. Det er formentlig en fordel ift. organisering på dagen, at der på valgstedet er 1 eller 2 administrative medarbejdere, som kan bistå med afviklingen af valghandlingen.

Til afviklingen af kommunal- og regionalvalget skal der i forvejen bruges 69 administrative ansatte medarbejdere til at sikre korrekt afvikling af valget. Det er en stor opgave at finde det tilstrækkelige antal administrative medarbejdere til afvikling af almindelige valghandlinger, så det kan være en udfordring at finde yderligere 24 administrative ansatte medarbejdere, som således skal stå for afviklingen af fremmødevalg til Seniorrådet.

Endelig er kommunens IT-afdeling optaget af opgaven med at sikre afviklingen af kommunal- og regionalvalget, hvilket sker med digital valgliste. IT-afdelingen kan derfor ikke påtage sig at bistå til afviklingen af fremmødevalg til Seniorrådet. Valg til Seniorrådet kan om nødvendigt afvikles på manuelle papirvalglistes.

2.3. Påvirkning af stemmeprocenten

Det er i sagens natur usikkert, hvordan stemmeprocenten vil blive påvirket ved et

fremmødevalg, men det er naturligt at forvente, at den bliver højere end tidligere, hvis valg til Seniorrådet afvikles samtidigt med og fra samme lokation som kommunal- og regionalvalget.

Vælgere, som ikke er i stand til at forlade deres hjem, kan ansøge om at brevstemme til ordinære valghandlinger i hjemmet. Desuden er der mulighed for at brevstemme på plejehjem, i dagcenter og aktivitetscentret Hamlet. Har vælgeren afgivet en brevstemme til kommunal- og regionalvalget, må det forventes, at personen ikke møder frem for at afgive en stemme til Seniorrådsvalg.

Ved seneste kommunal- og regionalvalg blev der afgivet 81 brevstemmer i private hjem og 354 brevstemmer på plejehjem m.v.

Økonomi/Personaleforhold

Seniorrådet har opsparet 479.000 kr. fra tidligere års mindreforbrug til det kommende seniorrådsvalg. Herudover forventes der et mindreforbrug i 2024 på den løbende drift af seniorrådet på ca. 100.000 kr., så der samlet set forventes en opsparring på ca. 579.000 kr. til afvikling af Seniorrådsvalg.

Der foreligger et budget for afviklingen af valg til Seniorrådet som fremmødevalg for 2021. Budget 2021 er vedlagt som bilag. Der foreligger ikke et opdateret budget til afvikling i 2025, men Seniorrådet har selv i ansøgningen angivet, at de afsatte midler ikke er tilstrækkelige til afvikling af et fremmødevalg. Et digitalt valg kan forventeligt afholdes inden for de opsparede mindreforbrug.

Når henses til, at der i 2025 er 12 i stedet for 11 valgsteder, vil den anslåede udgift også af den årsag være højere end budgettet for 2021. Udgifterne vurderes derudover generelt set at være steget. Budgettet indeholder ikke udgifter til ansættelse af en projektmedarbejder, som skal stå for afviklingen af valghandlingen.

De anslåede udgifter for budget 2021 til afvikling af fremmødevalg var følgende:

Post	Anslået udgift
Engangsudgifter til anskaffelser	154.550
Estimat på faste udgifter ved fremmødevalg	199.600
Udgifter til frivillige tilforordnede	143.550
Udgifter til administrative tilforordnede	99.000
I alt	596.700

Uden at ansætte en projektmedarbejder, anslås det, at der mangler op til 50-100.000 kr. i budgettet til afvikling af et fremmødevalg, hvis byrådet godkender, at valghandlingen kan afvikles som fremmødevalg, skal der afsættes yderligere midler i budgettet, hvilket i så fald bør håndteres i forbindelse med budgetvedtagelse for 2025. Hertil skal om nødvendigt afsættes midler til ansættelse af en projektmedarbejder.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen er sendt i høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

INDSTILLING

Staben for Politik og Jura indstiller,

at Byrådet godkender, at kommunen stiller lokaler, så vidt muligt særskilte lokaler, til rådighed på kommunens valgsteder, som Seniorrådet kan anvende til at afvikle et fremmødevalg, under forudsætning af, at Seniorrådet selv står for administration og afvikling af valghandlingen.

INDSTILLING

Staben for Politik og Jura indstiller,

at der foretages høring i Handicaprådet

Høring: Implementering af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse vedr. madservice på plejehjem

Sagen afgøres i:

Byrådet 2022-2025

Indledning

Denne sag vedrører Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om Helsingør Kommunes kvalitetsstandard for personlig pleje og praktisk hjælp af 17. maj 2024.

Baggrunden for sagen er, at Forbrugerombudsmanden den 16. november 2021 videresendte Ældre Sagens henvendelse af 24. oktober 2021 til Ankestyrelsen. Ældre Sagen oplyste, at Helsingør Kommune i forbindelse med budgetforhandlingerne i 2019 havde ændret sin kvalitetsstandard for madserviceordning på plejehjem, således at et enkelt måltid i en bevilget madserviceordning ikke kunne fravælges.

Byrådet har senest på møde 24. april 2023 behandlet beslutning om udtalelse til Ankestyrelsen om madservice på plejehjem i relation til Helsingør Kommunes kvalitetsstandarder.

Omsorgs- og Sundhedsudvalget skal med denne sag tage stilling til Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om madservice på plejehjem i Helsingør Kommune af 17. maj 2024. Jf. bilag 1.

Retsgrundlag

Lov om kommunernes styrelse, kapitel VI
Servicelovens § 83

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

Sagen drejer sig om Helsingør Kommunes kvalitetstandard om madservice efter servicelovens § 83.

Ankestyrelsen vurderer, at Helsingør Kommune handler i strid med lovgivningen ved ikke at give beboere på plejehjem muligheden for at fravælge enkelte måltider i en bevilget madserviceordning.

Center for Sundhed og Omsorg anbefaler, at praksis for madservice på plejehjem i Helsingør Kommune ændres, således at praksis lever op til Ankestyrelsens afgørelse.

Den ændrede praksis indebærer, at alle borgere, som bor på plejehjem kan fravælge et enkelt måltid med 1 dags varsel. Fravalg betyder, at borgeren ikke opkræves betaling for måltidet. Ved indlæggelse på hospital gælder fravælgelse af måltider allerede ved indlæggelsen.

Den ændrede praksis vil indebære, at alle borgere, som bor på plejehjem informeres om ændret praksis, og at borgere, ved indflytning i plejeboligen informeres om denne praksis.

Det er Byrådet i Helsingør Kommune, som træffer endelig beslutning i sagen. I tilsynsbrevet beder Ankestyrelsen Byrådet om inden to måneder at oplyse, hvad Ankestyrelsens tilsynsudtalelse giver byrådet anledning til.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ingen afledte konsekvenser for økonomi- eller personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen skal i høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

INDSTILLING

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

1. **at** Helsingør Kommune efterlever Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om madservice på plejehjem, samt
2. **at** Ankestyrelsen svares i overensstemmelse med ovenstående sagsfremstilling.

INDSTILLING

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at der foretages høring i Handicaprådet